

Ćwiczenie - 7

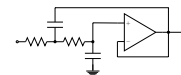
Filtry

Spis treści

1	Cel ćwiczenia	1
2	Podstawy teoretyczne	2
2.1	Transmitancja filtru dolnoprzepustowego drugiego rzędu	2
2.2	Aktywny filtr dolnoprzepustowy drugiego rzędu z pojedynczym dodatnim sprzężeniem zwrotnym (układ Sallena-Keya)	2
2.3	filtr Butterwortha IV rzędu	3
3	Przebieg ćwiczenia	4
3.1	Wyznaczenie charakterystyk częstotliwościowych	4
3.2	Wyznaczenie odpowiedzi filtrów na skok napięcia	5
4	Sprawozdanie	6
5	Niezbędne wyposażenie	6
	Protokół	7
	Charakterystyki	9

1 Cel ćwiczenia

- Zbadanie charakterystyk częstotliwościowych aktywnych, dolnoprzepustowych filtrów RC:
  - II rzędu o tłumieniu krytycznym,
  - Butterwortha IV rzędu.
- Wyznaczenie odpowiedzi filtrów na skok napięcia.

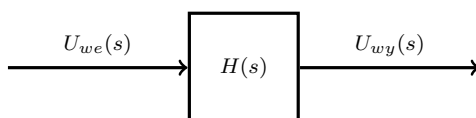

2 Podstawy teoretyczne

2.1 Transmitancja filtra dolnoprzepustowego drugiego rzędu

Ogólna postać transmitancji filtra dolnoprzepustowego drugiego rzędu:

$$H(s) = \frac{U_{wy}(s)}{U_{we}(s)} = \frac{K\omega_0^2}{s^2 + 2\xi\omega_0s + \omega_0^2} = \frac{K\omega_0^2}{s^2 + \frac{1}{Q}\omega_0s + \omega_0^2}. \quad (1)$$

Gdzie:

$U_{we}(s) = \mathcal{L}(u_{we}(t))$ transformata Laplace'a sygnału wejściowego,

$U_{wy}(s) = \mathcal{L}(u_{wy}(t))$ transformata Laplace'a sygnału wyjściowego,

$\omega_0 = 2\pi f_0$ - częstotliwość graniczna,

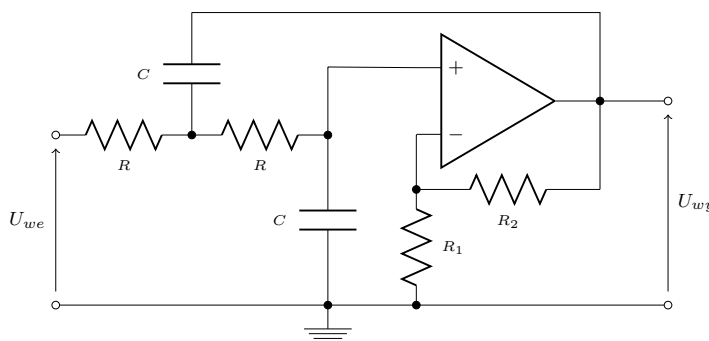
ξ - tłumienie,

Q - dobroć filtra,

K - wzmacnienie składowej stałej,

$\xi = \frac{1}{2Q}$.

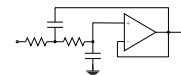
2.2 Aktywny filtr dolnoprzepustowy drugiego rzędu z pojedynczym dodatnim sprzężeniem zwrotnym (układ Sallena-Keya)

Rysunek 1: Aktywny filtr dolnoprzepustowy II rzędu z pojedynczym dodatnim sprzężeniem zwrotnym (układ Sallena-Keya)

Transmitancja powyższego filtra:

$$H(s) = \frac{U_{wy}(s)}{U_{we}(s)} = \frac{\frac{K}{R^2C^2}}{s^2 + \frac{3-K}{RC}s + \frac{1}{R^2C^2}}. \quad (2)$$

Parametr K jest wzmocnieniem wzmacniacza nieodwracającego:

$$K = 1 + \frac{R_2}{R_1}. \quad (3)$$

Porównując transmitancję filtra Sallena-Keya z ogólną postacią transmitancji filtra otrzymujemy:

$$\frac{U_{wy}}{U_{we}} = \frac{\frac{K}{R^2 C^2}}{s^2 + \frac{3-K}{RC}s + \frac{1}{R^2 C^2}} = \frac{K \omega_0^2}{s^2 + 2\xi \omega_0 s + \omega_0^2} \quad (4)$$

Z powyższego wynika:

- **częstotliwość graniczna filtra:** $f_0 = \frac{\omega_0}{2\pi} = \frac{1}{2\pi RC}$,
- **tłumienie filtra:** $\xi = \frac{3-K}{2}$,
- **wzmocnienie składowej stałej:** $K = 1 + \frac{R_2}{R_1}$.

Filtr o **tłumieniu krytycznym** otrzymujemy gdy w układzie z rysunku 1 wzmacniacz nieodwracający zastąpimy wtórnikami napięcia. Wtedy wzmocnienie $K = 1$ oraz tłumienie wynosi $\xi = \frac{3-K}{2} = \frac{3-1}{2} = 1$.

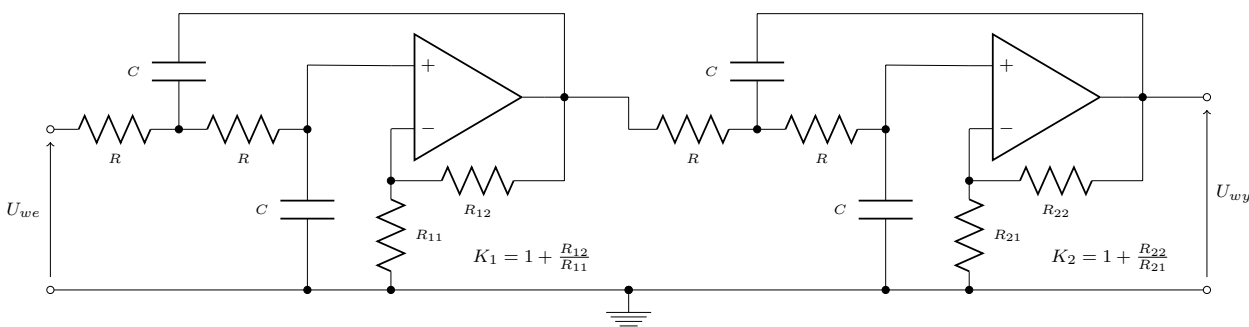
2.3 filtr Butterwortha IV rzędu

Transmitancja filtra Butterwortha IV rzędu, dla znormalizowanej częstotliwości granicznej $\omega_0 = 1 \frac{rad}{s}$, przyjmuje postać:

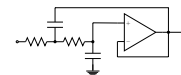
$$\frac{1}{(1 + 0.765s + s^2)(1 + 1.848s + s^2)}. \quad (5)$$

W celu zrealizowania filtra Butterwortha IV rzędu można zastosować dwie sekcje połączone szeregowo. Przy czym każda sekcja zrealizowana jako filtr II rzędu w układzie Sallena-Keya. Wzmocnienia wewnętrzne sekcji należy przyjąć jako:

$K_1 = 3 - 0,765 = 2,235$ i $K_2 = 3 - 1,848 = 1,152$.

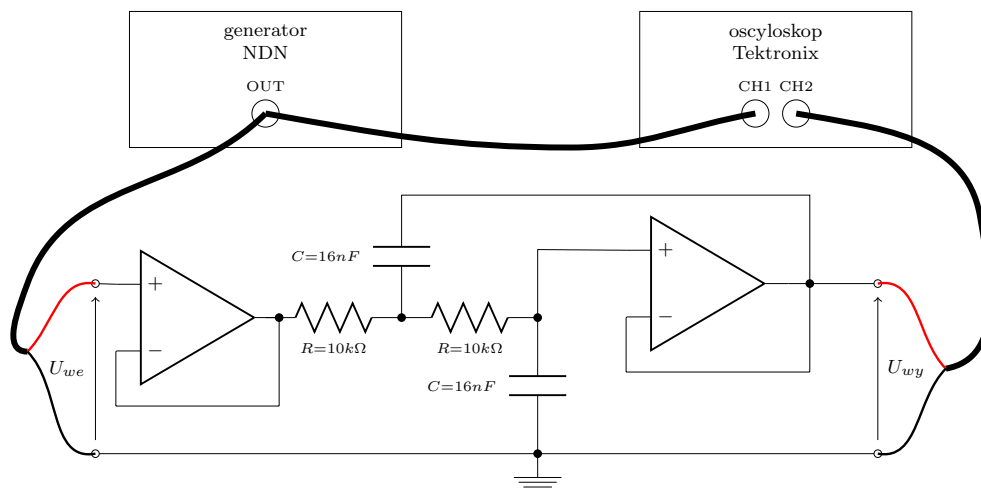
Rysunek 2: Aktywny filtr Butterwortha IV rzędu

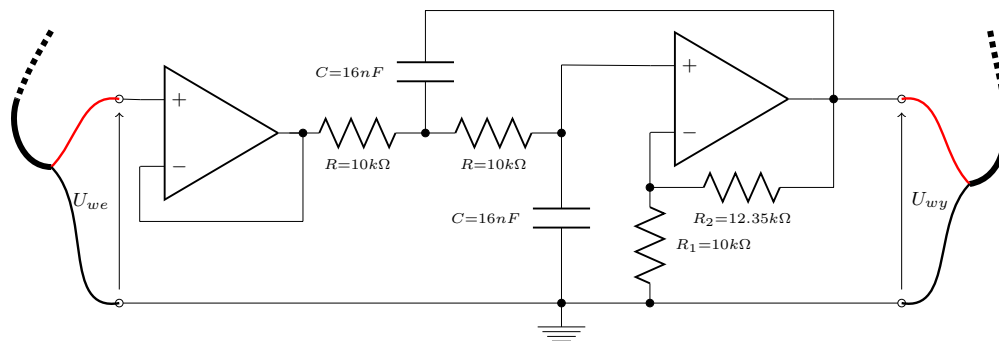
3 Przebieg ćwiczenia

3.1 Wyznaczenie charakterystyk częstotliwościowych

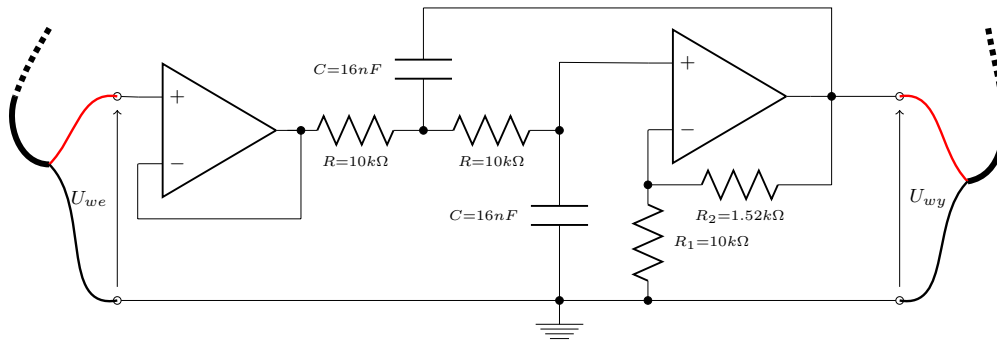
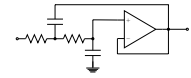
Wyznaczyć charakterystyki częstotliwościowe filtrów z rysunku 3, 4, 5 i 6. W celu wykonania pomiarów na wejście poszczególnych filtrów podać **przebieg sinusoidalny** o amplitudzie $U_{we} \approx 5V$. Zmierzyć U_{pp}^{we} , U_{pp}^{wy} i Δt , pomiary wykonać dla częstotliwości sygnału w zakresie **od 30Hz do 100kHz**. Obliczyć K_U , K_{UdB} i φ . Wyniki pomiarów i obliczeń zapisać odpowiednio w tabeli 1, 2, 3 i 4 oraz zaznaczyć na rysunku 7 i 8.

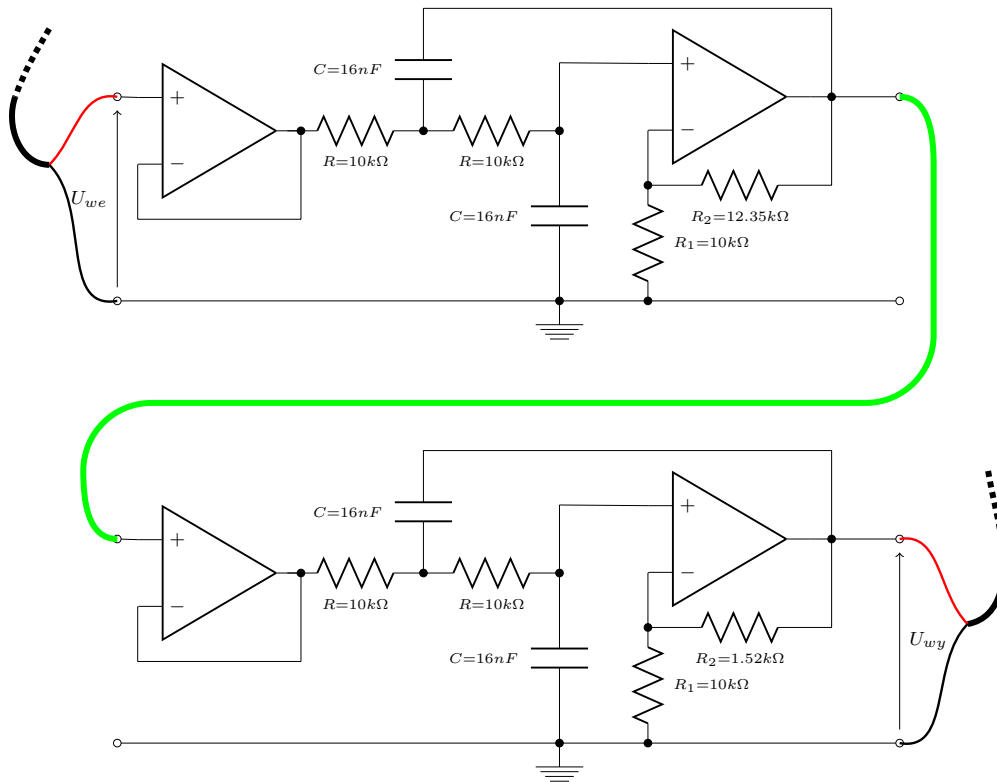
Rysunek 3: Aktywny filtr II rzędu o tłumieniu krytycznym

Rysunek 4: Aktywny filtr II rzędu, $K=2.235$

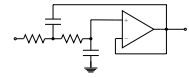
Rysunek 5: Aktywny filtr II rzędu, $K=1.152$

Rysunek 6: Aktywny filtr Butterwortha IV rzędu

3.2 Wyznaczenie odpowiedzi filtrów na skok napięcia

Dla układów z poprzedniego punktu wyznaczyć odpowiedzi skokowe. Na wejście filtrów podać przebieg prostokątny o częstotliwości mniejszej od częstotliwości granicznej. Zmierzyć czas narastania oraz przeregulowanie. Zarejestrować przebiegi z oscyloskopu.

4 Sprawozdanie

4.1 Charakterystyki częstotliwościowe badanych filtrów

Wykreślić, zinterpretować i porównać charakterystyki częstotliwościowe badanych filtrów. Określić stromość charakterystyki, częstotliwość graniczną oraz pasmo przenoszenia dla poszczególnych filtrów.

4.2 Odpowiedzi skokowe

Zinterpretować odpowiedzi skokowe. Wyznaczyć czas narastania oraz przeregulowanie dla badanych filtrów.

4.3 Wnioski

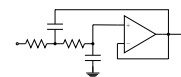
5 Niezbędne wyposażenie

- kalkulator naukowy
- pendrive do 1GB lub aparat fotograficzny do rejestracji przebiegów z oscyloskopu
- protokół

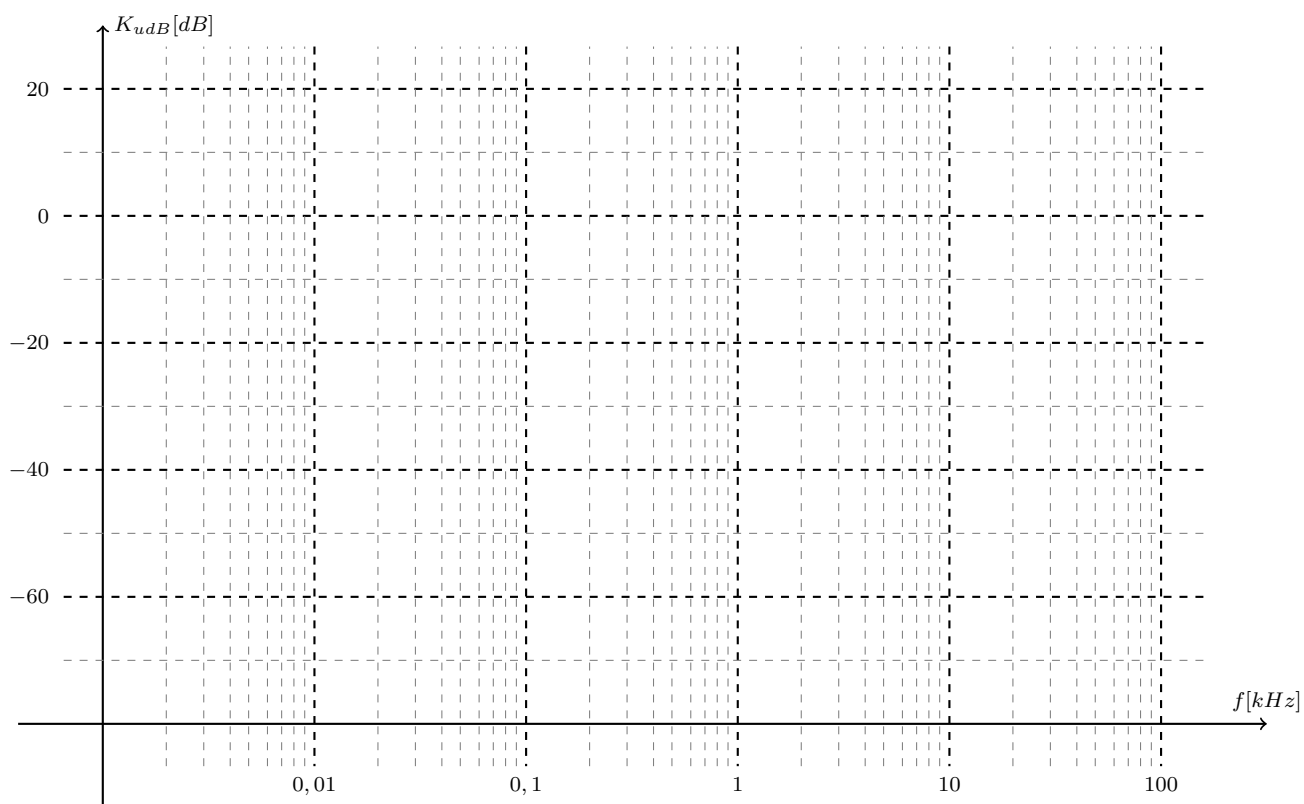

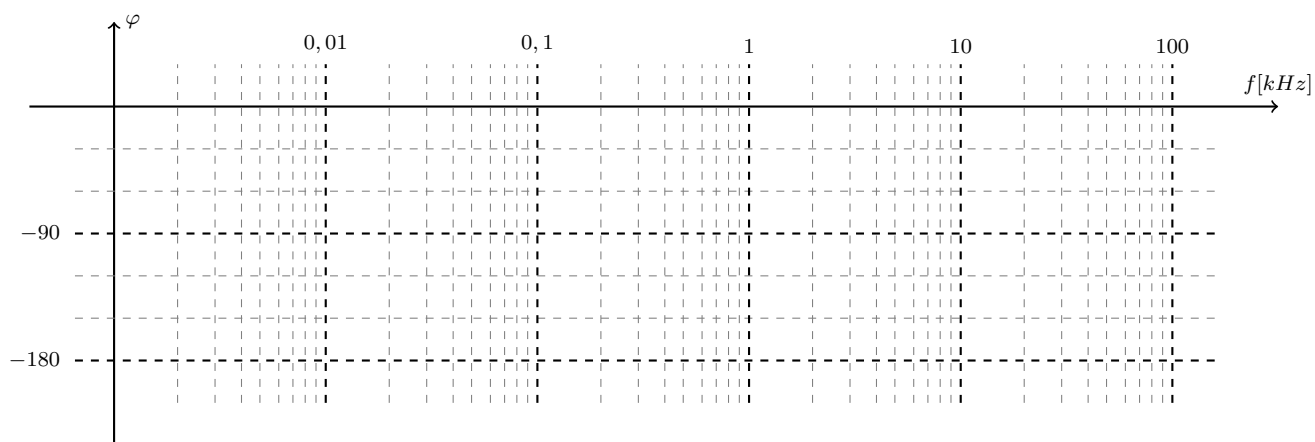

Charakterystyki

Rysunek 7: Charakterystyka amplitudowa

Rysunek 8: Charakterystyka fazowa